

Lapról lapra

JODI PICOULT
&
SAMANTHA VAN LEER

Lapról lapra

FORDÍTOTTA
BABITS PÉTER

ATHENAEUM

A fordítás alapjául szolgáló mű
Jodi Picoult és Samantha van Leer: *Off the Page*
Copyright © 2015 by Jodi Picoult and Samantha van Leer
Hungarian translation © Babits Péter, 2016
A Shakespeare-idézeteket Kosztolányi Dezső fordította.

This translation published by arrangement
with Random House Children's Books, a division of
Penguin Random House LLC

Minden jog fenntartva.

– itt valahogy semmiért sem kell törnöm magam. Nincsenek térképek, sem szokványos utak. Errefelé nem utcasarokban, hanem oldalban számoljuk a távot. A palotából például hét ugrással lehet Orbánc viskójába jutni. Oldalról oldalra haladni sem azt jelenti, hogy követek egy ösvényt – csak belevetem magam a nagy bűdös semmibe, a betűk körülöttem kavarnak, azután hirtelen ott találom magam a célnál, miközben magából az útból semmire sem emlékszem.

Ahogy a palotából kifelé átkelek a felvonóhídon, Piró süvít el felettem. Hátrafordulok, de egy pillanatra nem a jelenetet látom. A palota felé tartó csapás éppúgy kanyarog, mint az otthoni felhajtónk – ahonnan nem tudtam kitolatni, amikor próbáltam megszerezni a jogsit. Mindenem belesajdul abba, amit nem ok nélkül neveznek honvágynak. Hirtelen másra sem vágyom, csak hogy otthon legyek a konyhában, és a mamám élém rakja a kukoricapelyhes dobozokat, hogy válasszak egyet. Már-már azt akarom, hogy kiabáljon velem, amiért lehányom a ruháimat a földre. Azt akarom... oké, a mamámat akarom.

Ő alkotta ezt a könyvet, ezért mindenütt az ő kézjegyeit látom. Ugyanakkor pont azért jöttem ebbe a mesébe, hogy színt vigyek az életembe. Nem fogom hagyni, hogy egy kis honvágnyönkretegye a nagy kalandot. Teleszívom a tudóm, azzal hátat fordítok a palotához vezető útnak, ami lehet bármily ismerős, mégiscsak egy világ választ el tőle.

Örökkön-örökké Part a könyv legutolsó oldala, így a lehető legmesszebb esik a palotától. Az Elvarázsolt Erdőn át megyek, hogy elhaladjak a Manóhíd és Orbánc viskója mellett. Fintorogva vetem magam a szírtról a tengerbe, úszom el a sellős jelenet mellett, míg végül csuromvizesen felbukkanok a parton, ahol Piró él. Mire elérem Rajmund kapitány

hajóját, már tudom, hogy késésben vagyok, mert senkit se látok. Extra gyorsan kapaszkodok fel a sziklafalra és vetem ki magam az ablakon, hogy egy svédcsavarral megérkezzek Örökkön-örökké Partra.

Frocli egy fatuskón ágaskodva próbálja magára vonni a többiek figyelmét. A két manó, Bukta és Horák lézerkardozik, ami jó gyakorlás az új történethez, bár szerintem sokkal jobban élvezik, hogy lefejezik a pálmafákat és üveggé változtatják a homokot. Piró hortyog, közben orrából füstkarikákat ereget. A sellők tengericsikó-futtatást rendeznek, és igazgyöngyben fogadnak a befutóra. Trotli a furulyáján játszik, míg a tündérek gyermekláncfüvet szőnek Fuszekli sörényébe, aki olyan büszkén mosolyog, hogy szó szerint ragyog. Orbánc és Rajmund kapitány ötlapos pókerben utazik, és kagylókat használ zsetonnak.

– Mi a helyzet? – ejtem a kezem Frocli vállára.

Ahogy felpattan, ösztönösen megvakarja a fülét. A régi szokások nehezen hálnak ki. Elvégre Frocli néhány hónapja még vadászkutya volt.

– Azt hiszem, a szereplők nem túl... lelkesek.

– Miért lennének azok? – Szerafima érkezik meg az oldalra.

– Nem olvastak minket már vagy... – Felnéz, mintha próbálná kiszámolni, miközben bőszen ráncolja a homlokát. – Már vagy régóta.

Amint meglátja őt, Frocli leugrik a tuskóról, hogy megfogja és megcsókolja a kezét. Teljesen fel van pörögve.

– Hercegnőm – bújja –, valahányszor azt hiszem, ennél már nem lehetsz sugárzóbb, mindig rám cáfolsz.

– Nem is sugárzik – mutatok rá. – Hol van az úrruhád? – Valami flancos ruhát visel az őskorból, olyan kis topánnal,

ami alig különb a zokninál, és tökéletesen alkalmatlan arra, hogy szétrúgja az idegenek hátsóját.

– Ó, fogd már be, Edgar! – sóhajt fel. – Mintha lenne bármi értelme. Az idegenek nem értünk jöttek. Az egész egy hülye vicc. Királykisasszony vagyok, és elegendem van abból, hogy helyetted végzem a piszkos munkát.

Összenézünk Froclival. Szerafimának a legjobb pillanataiban sincs több esze, mint egy marék lepkének. Hiába játssza el újra és újra ugyanazt a tündérmesét, valahogy még mindig nem esett le neki, hogy nem igazi királykisasszony, csak a könyv egyik szereplője. Azt hittem, őt lesz a legkönnyebb meggyőzni, hogy a sztori új fordulatot vett, amiben Olivérről kiderül, hogy csak színészkedett, és az egész korábbi mese csak arra volt jó, hogy Zorg úrlényei ne pusztítsák el a bolygónkat. Ezzel szemben Szerafima – amint megtudta, hogy többé nem viselheti a tüllruháját és nem mehet hozzá minden áldott nap szíve hercegehez – elveszítette minden lelkesedését.

Naspolya lép hozzánk.

– Nem szívesen avatkozom közbe, de nem tudtam nem észrevenni, hogy ma egy kicsit mindenki... hogy is mondjam csak... pattanásig feszült. Önképzés keretében elvégeztem egy konfliktuskezelő tanfolyamot, s anélkül, hogy kisebbíteni próbálnám az érdemeidet, Edgar, azt kell mondanom, hogy a probléma a történet átírásában gyökerezik. Szerafimának van némi igazsága. Jó ideje nem olvastak már minket, ez alapján kézenfekvő a következtetés, hogy a változások nem nyerték meg a közönség tetszését. Talán megpróbálhatnánk visszatérni az eredeti verzióhoz. Megtanulhatnád Olivér szerepét, mi, többiek pedig újra azt csinálnánk, amihez igazán értünk. Kalózok, tündérek és királykisasszonyok vagyunk,

nem úrlovagok. A sellők ahhoz értenek, hogy a frászt hozzák a tengerészekre. Fuszekli díjlovaglásban jeleskedik. – Vet egy gyors pillantást a part felé, ahol Horáknak egy óvatlan mozdulattal sikerül lángra lobbantania Bukta haját. – A manók pedig tényleg jobban tennék, ha hidakat építenének. Lehetőleg kéziszerszámokkal.

Könnyebb megváltoztatni egy szereplőt, mint harmincat. Talán minden jobban ment volna, ha csak helyet cserélek Olivérrel – ha kitörölöm őt a meséből és átveszem a helyét –, de nem ezért vállaltam az egészet.

S ha kiderül, hogy én is beleragadtam egy szerepbe, amire sose vágytam? Kizárólag azért cseréltem helyet Olivérrel, hogy alkalmam legyen megélni a kalandokat és izgalmakat, amiket eddig csak a számítógép képernyőjén láttam. Csak-hogy egy videojáték mindig más, amikor játszom vele. Ez a világ meg olyan, mintha újra és újra ugyanazt a szintet játszanám végig. Tudom, mi vár a sarok mögött. Tudom, mikor melyik teremtmény ugrik rám. Tudom, mikor érnek földet az idegenek, és hogy végül megölöm Zorgot. Löttek a meglepetésnek, s ezzel együtt a szórakozásnak is.

Már értem, miért akart szabadulni innen Olivér. Viszont ha tudta, hogy ez börtön, miért kívánta valaki másnak?

– Szerintem mindnyájunkra ráfér egy kis szünet – döntöm el.

Szerafima toporzékolni kezd piciny lábával.

– Én soha többé nem vagyok hajlandó felhúzni azt az ürügyét!

– Tényleg ránk fér egy kis szünet. – Froclihoz fordulok. – Tiéd lehet a megtiszteltetés.

Frocli visszamászik a tuskóra, és elvakkantja magát. Habár a mese új verziójában visszavedlik emberré, úgy látszik, az öreg kutyák nehezen tanulnak új trükköket.

– Figyelem! – kiáltja el magát. – Mára minden szereplő szabadnapot kap.

Egy pillanatig döbbsent csend telepedik a partra, azután lázas izgalom és mozgolódás kezdődik, amint mindenkiben tudatosul, hogy végre azt teheti, ami jólesik. A tündérek úgy füstölnek el, mint a csillagszóró.

– Úrnőm – fordul Frocli Szerafimához –, ha már felmentést kaptunk, nincs kedved megsétáltatni? Öö... úgy értem, nincs kedved sétálni?

A királykisasszony egy pillantással végigméri.

– Nem lehetne inkább máskor? – Azzal felkapja a szoknyája szélét, és eltipeg a margó felé.

Frocli csak egy pillanatig tűnik csalódottnak, azután hozzá fordul.

– Azt hiszem, én is megyek. Valakinek meg kell vetnie Szerafima ágát, mielőtt észreveszi, hogy nincsenek is komornái.

Hirtelen vakító fény szeli ketté az eget. Hunyorogva emelem fel a kezem, hogy pajzsként tartsam magam elé. A talaj megremeg a talpam alatt, és látom, hogy mindenki ösztönösen megkapaszkodik a legközelebbi szilárd tárgyban: fában, sziklában, lelógó betűben. Bucskázni kezdek, és fejjel neki-csapódom egy manó hátsójának, ami olyan érzés, mintha csatahajónak ütköznék.

– Bocs – szabadkozom, mire Trotli megvonja a vállát.

– Semmi gond. Nekünk kicsit több gyakorlatunk van.

A homok abba hagyja az örvénylést, és a tenger is kisimul, miután a lap vízszintesbe került. Ahogy felnézek, szembetalálom magam arcom óriási másával.

– Olivér! – csóválja a hátsóját Frocli. Szerafima visszarahán a margóról, hogy megálljon középen és a mellkasához szorítsa kezét. Matilda királynő – aki a többiekkel együtt

visszatért Örökkön-örökké Partra, mihelyt kinyílt a könyv – lelkesen integet. A szereplők, akik izgatottan rendeződnek el egy igazi Olvasó hívására, most még jobban felpörögnek, amikor meglátják, ki az.

Olivér viszont a legkevésbé sem tűnik boldognak.

– Minden rendben? – tudakolja. Egy másik arc jelenik meg mellette: Delila. Mint aki kísértetet látott.

Frocli az inge szegélyével babrál.

– Jól vagyunk – jelenti. – Tudod, hogy van ez. Minden a régi kerékvágásban, bár mostanság nincs túl sok Olvasónk...

Megkönnyebbülést látok az arcukon.

– Akkor ki küldte az üzenetet?

Összeráncolom a homlokom.

– Miféle üzenetet?

– Kapaszkodjatok – figyelmeztet Olivér. A világ újra megpördül, ahogy felemeli és elfordítja a könyvet. Mintha egy lányos hálószobát látnék, csak a víz alól nézve. Minden irtóra rózsaszín, ahogy a dolgok lassan kezdenek beállni. Már ki tudom venni a fényképeket az ágy felett. A legtöbbjén Delilát látni egy lánnyal, aki piercinges sündisznóra emlékeztet. Oké, talán helyes piercinges sündisznóra, de akkor is.

Nem értem, miért mutogatja Olivér Delila falát, amíg fel nem figyelek a lebegő betűkre.

GYERE HAZA!

– Ez meg mi? – kérdezem.

A könyv megbillen és újra helyre áll, hogy Olivér arca ott lebegjen felettünk.

– Azt hittem, te majd elmondod.

– Hát, nem én írtam – közlöm.

– Naspolya? A *te* vásznadról van...

– Bocs, Oli, de mostanában nem festettem mást, csak egy

teinopalpus imperialist. Kivételes példány, irizáló szárnyakkal... őshonos Indiában és...

– Akkor talán valaki más használta a vásznadat – szakítja félbe Olivér. Egyenként végignéz a szereplőkön.

Mi is ugyanilyen idegesen méregetjük egymást, míg azon töprengünk, ki lehet annyira boldogtalan, hogy még be se meri vallani.

Hát, úgy tűnik, nem vagyok egyedül.

Talán Froclinak hiányzik ennyire a régi barátja? Matildának a sosemvolt fia? Talán Naspolya megjegyzése arról, hogy az új sztori nem igazán működik, csak a jéghegy csúcsa? Szerafima – aki itt ragadt egy olyan sráccal, mint én – titokban arról álmodik, hogy visszakapja a herceget?

Nem tudom elhinni, hogy a könyv képzeletbeli világában éppúgy csalódást okozok mindenkinek, mint a valóságban.

Frocli úgy köszörüli meg a torkát, mint amikor próba előtt rendezi a sorokat.

– Úgy tűnik, itt minden a legnagyobb rendben. – Felemeli az állát. – Elég is belőlünk. Mi van *veled*?

Olivér lassan elmosolyodik.

– Ez a hely meghaladja minden várakozásomat. Annyi szereplő van, hogy képtelenség mind ismerni. Amikor beszélek velük, halvány sejtelmem sincs róla, mit fognak mondani. Amióta itt vagyok, még nem akadt két egyforma nap – annyi a jelenet, hogy egy élet is kevés lenne mindent látni. – A tekintete Delila felé rebben. – De persze a társaság is varázslatos.

Megfogja és megcsókolja Delila kezét. Ahogy Szerafima torkán akad a levegő, Frocli védelmezően közelebb húzódik hozzá.

– Hogy van a mamám? – bukik ki belőlem. Míg ki nem

mondom, nem is jövök rá, milyen sokat jár a fejemben. Vajon meg tudja különböztetni Olivért tőlem? Tényleg nem könnyű elfogadni, mennyire hiányzik, miközben ő nem is tudja, hogy hiányolnia kéne.

– Egyszerűen tökéletes. Kivéve, amikor azt mondja, hogy takarítsam ki a szobám.

Összeszorul a szívem.

– Ezt szokta csinálni. *Mindig.*

Fura kifejezés suhanhat át az arcomon, mert Olivér tüzetesen vizsgálgatni kezd.

– Edgar? Minden rendben?

Kinyitom a szám, hogy megmondjam neki az igazat: hiányzik a mamám és hiányzik az otthonom. Itt senki sem szeret, senki sem szereti a mesémet, és semmi nem úgy van, ahogy terveztem. Mégis csak ennyire telik tőlem:

– Persze, szuper. – Megfeszül az arcom, ami talán elmegy mosolynak.

– Hát, ha minden oké... – Olivér nyel egyet. – Delila anyja most hívott vacsorázni. – Egy pillanatra elhallgat. – Hiányoztok... nagyon. Sokan vannak ebben a világban, de nincs hozzátok fogható. – Küld nekünk még egy mosolyt. – Hát jó. Kapaszkodjatok. – Ahogy csukni kezdi a könyvet, és mindnyájan átbukdácsolunk az oldalakon, még hallom távoli hangját. – Ígérem, később elolvaslak titeket.

Miközben a szereplők szétszóródnak, kihallgatom csevegésüket. Fuszekli Rajmund kapitány mellett lépdel.

– Jól néz ki, igaz? Igazi herceg herceg.

– És olyan *boldog* – teszi hozzá Matilda. – Mit kívánhat még egy anya a fiának?

A sellők besiklanak a sekélyesbe.

– Az emberek talán nem tudnak létezni szerelem nélkül – jegyzi meg Korall –, de én bármikor szívesebben választom a csokit, az oxigént és a puha ágyikót.

Egyedül Szerafima ráncolja a homlokát. Ahogy lassan le-sétál a lapról, szorosán átöleli magát karjaival, mintha más-különben széthullna.

Leülök a homokra, hogy egyenként bedobáljam a vízbe a pókerjátzsma megmaradt zsetonjait. Amikor Frocli megje-lenik mögöttem, összerezzenek. Azt hittem, egyedül vagyok.

– Jól tetted, Edgar – hallom a hangját.

– Hogy érted?

– Nem csak te titkolózol, hogy boldoggá tedd Olivért. – Elfordul és felhúzza ingét, hogy megmutassa hosszúra nőtt barna-fehér kutyafarkát. Azután komor arccal visszafordul felém. – Naspolyának talán nagyobb igazsága van, mint gondolná. Nemcsak a szereplők kívánják vissza az eredeti mesét. A könyv is.